

TYGODNIK MIESZCZAŃSKI

PRENUMERATA

„Tygodnik Mieszczański” w Krakowie, na prowincyi i w całej Monarchii austro-węgierskiej z przesyłką pocztową wynosi: rocznie - Kor. 480 i półrocznie Kor. 240 kwartalnie Kor. 120.
Numer kosztuje 10 halery.

ORGAN KLUBU

RĘKODZIELNICZO-MIESZCZAŃSKIEGO

WYCHODZI W KAŻDĄ NIEDZIELĘ

„TYGODNIK MIESZCZAŃSKI”

nabywać można we wszystkich agencjach dzienników.

Rękopiśm. nie zwraca się.

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą od wiersza pięciogodzinowego 20 halery. — Nadesłane 80 hal.

Redakcja i Administracja „Tygodnika Mieszczańskiego” Kraków, ulica św. Krzyża Liczba 7. — Telefon Nr 3026.

W IMIĘ BOGA — KU LEPSZEJ PRZYSZŁOŚCI!

Do polowania! Dla turystów!

Obutwie

prawdziwie nieprzemakal. z juchotw angielskich i skóry hanowej. Nadzwyczaj wytrzymałe, za których trwałość ręce się nawet na parę lat dająkie i damskie.

Cena od 24 koron i wyżej poleca

W: Kapera

Kraków.

ulica Stawkowska l. 24
dom Ks. Emerytów.

Na żądanie zamówienia uskutecznia się w 24 godzinach.

Z przyjemnością na miarę wystarczy stary butek. — Punktualność zapewniona.

Po zwołaniu Sejmu.

Kraków, 7 grudnia.

Nowy Sejm galicyjski zebrał się na pierwszą swą sesję w piątek bieżącego tygodnia. Poza całąm szeregiem spraw, które muszą być bezwarunkowo załatwione, wysuwa się na pierwszy plan sprawa zmiany dotychczasowej ordynacyi wyborczej. Od chwili pogrzebania kompromisowego jej projektu, przechodziła ona najróżnorodniejsze już koleje, stanowiąc zasadniczą i główną oś, około której obracało się życie polityczne kraju i państwa.

Po rozwiązaniu ostatniego Sejmu i przeprowadzeniu nowych wyborów, stronnictwa dawnej opozycyi wygotowały trzy projekty reformy, z których dwa same uznały za nienadejące się nawet do dyskusyi. Trzeci, „ten najlepszy”, centrum, po krótkim swym żywocie, przestał istnieć jako realny a ostatnie jego resztki blakają się może jeszcze jako abstrakcyjne pojęcia w głowach upartych opozycjonistów i zasadniczych przeciwników zdemokratyzowania Sejmu. W ten sposób opozycja straciła zupełnie platformę, na której miała się wznieść ponad Sejmem jako „demokratyczna” prawodawczyni.

Tematem rokowań polsko-ruskich przez cały przeciąg czasu od wybo-

rów aż do pierwszej sesyi był projekt rządowy, wygotowany przez namiestnika. Projektodawca oparł się głównie na dawnym projekcie kompromisowym, zmieniając tu i ówdzie odnośnie do prowadzonych tak ze stronnictwami polskimi, jak i stronnictwem ruskim pertraktacyi, pewne ustępy. Bądź co bądź projekt ten miał tę dodatnią stronę, że umożliwił zwołanie Sejmu, co przy projektach opozycyi było wprost wykluczone.

Nie wdając się w krytykę szczegółową namiestnikowskiego projektu reformy wyborczej, bo ulegnie on radykalnym jeszcze zmianom i w komisji dla reformy wyborczej i w pełnym Sejmie, chcemy; na razie zaznaczyć stanowisko, jakie zajmuje cały stan rękodzielniczy w kraju odnośnie do jego przedstawicielstwa w przyszłym Sejmie. Stanowisko to i wyniki z niego postulaty mieliśmy już niejednokrotnie sposobność przedstawiać i podkreślać, niemniej jednak chcemy to uczynić raz jeszcze w chwili obecnej, bo jesteśmy przekonani, że będąc wyrazem opinii całego rękodzielnictwa w kraju, będącym cennym wskaźnikiem w pracach komisyi.

W kompromisowym projekcie reformy wyborczej wyznaczano dla stanu rękodzielniczego dwa mandaty a to dla krakowskiej i lwowskiej Izby rękodzielniczej. Uznając słuszność zasady, że ogółowi rękodzielników w kraju należy się osobne zastępstwo w Sejmie. oświadczylismy zaraz, że zastępstwo to jest za szczupłe, nie odpowiadające zupełnie liczbie, powadze i znaczeniu naszego stanu. Aby tembardziej poprzeć nasze żądania i nadać im powagę całego stanu rękodzielniczego, został urządzony ubiegłego roku w listopadzie w Lwowie krajowy wiec rękodzielników. Wysłana przez Klub rękodzielniczo-mieszczański liczna deputacja określiła ściśle postulaty stanu rękodzielniczego, które też zostały jednogłośnie przyjęte. Streszczają się one w żądaniu przynależności ogółowi rękodzielników w kraju dziewięciu mandatów, a to po trzy mandaty dla kra-

kowskiej i lwowskiej Izby rękodzielniczej a po jednym mandacie dla Izby w Tarnowie, Przemysłu i Stanisławowie.

Z zajętego przez wiec krajowy stanowiska absolutnie nie zejdziemy. I jakkolwiek będzie przebieg obrad tak komisji dla reformy wyborczej, jak i pełnego Sejmu w tej sprawie, będziemy pilnie baczli, aby nasz postulat znalazł posuch rzetelny, aby stan rękodzielniczy przez tyle dziesiątek lat lekceważony i zapominany, nie doznał w tem dziele odrodzenia polityczno-społecznego nowej krzywdy. Przedstawiciele nasi muszą pamiętać, że produkujący stan średni stanowi główną treść życia ekonomicznego kraju, że zatem interesów jego zaniedbywać nie wolno.

Przyznanie stanowi rękodzielniczemu określonego przez ogół liczebnego zastępstwa dawać będzie na lata całe świadectwo, że reprezentanci nasi, zasiadający w tem najwyższym ciele ustawodawczem w kraju, kierowali się głębszą myślą polityczną i troską o ekonomiczny rozwój kraju. Nie wątpimy, że przy segregowaniu ilościowym mandatów na poszczególne zastępstwa, postulaty stanu rękodzielniczego będą wzięte w poważną rachubę i że znajdzie się dostateczna liczba posłów, którzy uznają słuszność naszych żądań i za nimi wotować będą.

W końcu jeszcze jedno. Nowozembranemu Sejmowi nie wróżą daleko idących rezultatów. My tak dalece pesymistami n'e jesteśmy, wierzymy bowiem, że przy dobrych chęciach porozumienie i zgodę uzyskać można. Niech się tylko ta dobra chęć i dobra wola znajdzie, a z pewnością i dzieło reformy wyborczej, mające ukształtować stosunki społeczne w kraju w sposób demokratyczny, wreszcie przyjdzie do skutku. Od lat wielu społeczeństwo oczekuje tego doniosłego aktu. Ma on być realnym znakiem rozszerzenia się myśli demokratycznej we wszystkich warstwach, ma być potwierdzeniem faktu zdemokratyzowania się społeczeństwa.

Koncesjonowane przez Wysokie c. k. Namiestnictwo

BIURO POŚREDNICTWA SŁUŻBY I POSAD ;
poleca oficyalistów i urzędników prywatnych, oraz wszelkie kategorie **służby domowej**, gospodarzów, przemyślowej, handlowej, restauracyjnej, hotelowej i t. p. — Rządowo uprawnione
BIURO POŚREDNICTWA PRZY KUPNIE I SPRZEDAŻY ;
ma do sprzedania: majątki ziemskie, kamienie, lasy, parcelę, wszelkiego rodzaju zakłady przemysłowo-handlowe etc.

AGENCJA HANDLOWA

z uprawnieniem do pośredniczenia w kupnie, sprzedaży produktów ziemnych, rolnych i fabryk.

S. TUMIDAJOWICZA

byłego profesora gimnazjalnego

w Podgórzu, ulica Krakowska t. 7.
(tuż przy starym moście).

Adres dla korespondencji: Stanisław Tumidajowicz, w Podgórzu (Przyjmując się zastępstwa pierwszorzędnych P. T. Firm i Towarzystw asurakcyjnych)

Rękodzielnicy z prowincji wobec reformy wyborczej.

Komitety złożony z kilku Cechmistrzów w Kętach, zawiązany w celu postawienia postulatów rękodzielniczych, rozesłał do wszystkich Stowarzyszeń przemysłowych, petycję z prośbą o podpisywanie jej i przesyłanie do Sejmu. Odezwa ta brzmi:

Wysoki Sejmie!

Podpisani rękodzielnicy proszą o ochronę i poparcie stanu rękodzielniczego przez przyznanie im i uchwalenie — w nowej ordynacji wyborczej do Sejmu — kury rękodzielniczej dla wszystkich rękodzielców całej Galicji w ten sposób, aby każy rękodzielnik, uprawniony z § 107 ustawy przem., członek i uczestnik cechu (stowarzyszenia przemysł.) głosował bezpośrednio i tajnie na kandydata, mającego zostać posłem do Sejmu w kury czysto rękodzielniczej. Uprasza o uchwalenie — nietylko 2 mandatów rękodzielniczych z Krakowa i Lwowa — jak opiewała treść niedoszłego projektu ordynacji wyborczej — ale z wszystkich miast i miasteczek w całej Galicji, najmniej piętnaście mandatów.

Prośbę niniejszą opierając na następujących podstawach:

1) Ponieważ ordynacja do Sejmu ma być kurylną, czyli zawodową, więc każdy stan potrzebny w narodzie powinien mieć swoich przedstawicieli i obrońców dobrze obezpanych z potrzebami danego stanu.

2) Stan rękodzielniczy ważny i potrzebny w narodzie dla wszystkich stanów bez wyjątku, tesaemem niezbędny dla całego narodu, a zapominany i zapadający w nędzę w naszym kraju, potrzebuje nagłej, a skutecznej obrony i opieki. Jak w organizmie ludzkim przez chorobę jednego organu niedomaga cały człowiek, tak przez niedomaganie stanu rękodzielniczego skazany jest naród w całym kraju na niemoc, szczególnie pod względem ekonomicznym i realnego rozwoju. Wysoki Sejm, jako nasza krajowa władza, pragnąc ratować i udrowić stan rękodzielniczy, nie półśrodkami lub powierzchownie — lecz tytko przez przyjęcie w swe grono narod najkajwiększej liczby posłów rękodzielniczych, jako jedynie najlepiej znających tajniki cierpienia stanu rękodzielniczego, może skutecznie radzić nad rozwojem rzemiosł i dobrobytu kraju. Jakież są zabiegi w gospodarce krajowej, aby praca stanu rękodzielniczego — jako jedna z najwięcej produktywnych była skierowana na dobro narodu, zamiast jak dotychczas rzucana na pastwę wrogich pasyżych, a nawet nieprzyjaźli?

3) W dotychczasowym systemie wyborczym rękodzielnicy w mniejszych miastach przelczeni do wsi, zalanie liczebna masą włościan, nie są w stanie nigdy wybrać rękodzielniczego posła, znowu w większych miastach w liczbie ogólnego wyboru przez czynnik zamożnych lub ze sfer biurokratycznych stan rękodzielniczy wystawiony jest na pokrzywdzenie, a nawet rozpięcie, przepuknięcie i inne niecie środki, które go deprawują. Taki system konstytucyjny nie zabezpiecza przeciw stanowi rękodzielniczego przed zabiegami czynników wyszukujących, ani nie daje mu środków ochrony owoców jego pracy, jego istnienia i rozwoju, lecz popycha go w objęcie czynników spekulacyjnych i wyszukujących. Jeszcze gorzej, bo ogranicza go w honoromem poczucia godności obywatelskiej, przygnębienia własną, samodzielną myśl i swobodę rozwoju przemysłowego, a nawet stawia go w położeniu gorszem od Średniościelnego, bo dzisiaj stan rękodzielniczy nie zna sprawiedliwej konstytucji!

4) W prośbie podpisani uprasza o najmniej 15 mandatów w kury rękodzielniczej obejmującej bez wyjątku wszystkich pełnotłocznych uprawnionych rękodzielców w całej Galicji (a nie tylko z większych miast), bo w myśl praw obywatelskich są wszyscy równymi obywatelami kraju, a w myśl ustawy przemysłowej mają wszyscy jednako uprawnienie, a znowu z owocu swej pracy kładą jednakie zasługi dla całego narodu.

5) Jeżeli w całym kraju stan rękodzielniczy bez wyjątku ma obowiązek przyjmowania na siebie wszystkich ciężarów, które Wysoki Sejm uchwali, płacenia różnych danin i podatków, które z chęcią płaćby wyższe, gdyby jego rozwój, zarobki i warunki ekonomiczne polepszały się, zatem należą się wszystkim rękodzielnikom w całym kraju równe, takie same prawa obywatelskie, jakie mają inne stany. Dlatego także czuje się w prawie prosić o sprawiedliwą kury rękodzielniczą.

Podpisani żywią niezłomną nadzieję, że prośba ich zostanie przez Wysoki Sejm wysłuchaną.

W dawnej Polsce stan rękodzielniczy był obok rolniczego główną podwalnią narodu — dziś jeżeli chcemy miasta uczynić śródmiejskimi nietylko handlu i urzędów, ale także wytwórczości, jeżeli chcemy z naszego narodu wytworzyć społeczeństwo pełne i należycie rozczłonkowane na zawody, nie możemy zapomnieć o tym, tak ważnym stanie rękodzielniczym, a podpisani wyrażają nadzieję, że Wysoki Sejm, jako jedyny polski Sejm na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej przychyli się do ich prośby i przez utworzenie osobnej ku-

ry rękodzielniczej dopomoże do wytworzenia się zdrowego i silnego mieszczaństwa polskiego.

Petycja ta jest najlepszym dowodem, jak stan rękodzielniczy na prowincji świadomo swoich praw obywatelskich, staje w jednym z wszystkimi szeregami i okazały rozpoczynających się obrad nad nową ordynacją wyborczą, tudzież nad kwestyą zastępstwa ineresów rękodzielniczych w przyszłym Sejmie, stawia swoje postulaty.

Członkowie Komisji reformy wyborczej muszą się z akcją wspólną wszystkich rękodzielców w kraju poważnie liczyć i w czasie obrad nad przyszłą reprezentacją rękodzielniczą wziąć na wgląd opinii tych 50 tysięcy rękodzielców w kraju.

Popierajmy nasze rękodzieło!

Kraków, 7 grudnia.

Przeżalenie finansowe, które już przeszło półtora roku przeżywamy, pozostawia po sobie jak najgorsze następstwa. Brak dostatecznej ilości pracy, a stagnacja, jaka zaraz z początku przeżalenia zaistniała, dotąd się panoszy na wszystkich polach wytwórczej pracy. Silniejsze finansowo jednostki albo już wyczerpały ostatnie zasoby, albo je wyczerpują, z trwogą patrząc w przyszłość niepewną, słabsze znajdują się w ruinie.

Najdotkliwiej odbiły się fatalne skutki przeżalenia na drobnym przemysle i rękodziele. Stan rękodzielniczy, pozbawiony pracy, znalazł się nagłe, bez żadnej ze swej strony winy, w sytuacji bez wyjścia. Od zewnętrznego czynnika nie mógł się spodziewać większej pomocy, jedynie liczenie na własne siły mogło mu przynieść chwilowy ratunek. I byliśmy świadkami, jak w imię hasła: »wzajemna tylko pomoc może nas ocalić« powstawały jedne za drugimi instytucje, zakładane z łona reżimu i wśród nich samych, oparte na idei samopomocy. Wysłętek stanu rękodzielniczego w kierunku ratowania towarzyszy pracy, przyniósł niejednokrotnie nad wyraz pożyteczny skutek, stając się ostatnią deską ratunku dla potrzebującego. Można stwierdzić bez ogródki, że tworzeniem instytucji samopomocy udowodniło rękodzielniczo rozumienie poczucia stanowego, zrozumienie wysoce filantropijnej zasady wzajemnego ratowania się w potrzebie.

Czyż jednak ta gotowość służenia pomocą mogła być wystarczającą wobec ogólnej potrzeby i ruiny. Najszlachetniejsza

**: Fabryka luster i szlifiernia szkła :
Nikołaja WORONECKIEGO**

w Krakowie, Aleja Mickiewicza 23, Tel. 2295.

Podajemy się odlewania luster nowych lub zużytych. Oprawa w ramy niklowe, mosiężne i t. p. w najrozmaitszych fasonach. Wykonuje wystawy sklepowe, dekoracje lustrami sal hotelowych, restauracyjnych i kawiarńskich. Posiada na składzie wielki wybór luster, lusterek w rozmaitych wielkościach, oprawne w ramach niklowych i ozdobnych jakoteż i na deszczukach.

Najlepszej jakości

Z WAPIENNIKÓW

Informacji udziela:

WAPNO**w Pogorzycach****FIBRA BANKU HIPOTECZNEGO
W KRAKOWIE**

(Stacya kolejowa)

Poszukujecie się zdolnych zastępców.

ODDZIAŁ. TOWAROWY.

usiłowania nie zdołały wszystkim zapewnić dostatecznej pomocy, zwłaszcza, że spodziewany ratunek ze strony rządu centralnego zupełnie nie dopisał, a dalsze nadzieje i obliczanki ciągle jeszcze wiszą w powietrzu i wogóle spełnienia ich jest więcej niż problematyczne.

Gdy więc z jednej strony rozgościły się na całym obszarze naszego kraju dwa nierozłączne ze sobą czynniki: potrzeba i needa, a z drugiej nie ma dostatecznych podstaw do pewności, że ze skuteczną pomocą przyjdzie „ktoś trzeci”, a więc rząd, należy jak zwrócić do czynnika w tym wypadku najpóźniejszego do całego naszego społeczeństwa.

W jakim kierunku? Czy o jakąś daninę?

Niel!

Tylko o spełnienie publicznego obowiązku!

A obowiązek streszcza się [w dewizie popierania swojskiego, krajowego rękodzielnictwa].

Ileż to już hasła rzucono w tym kierunku, ile odbyto wieców, ile uchwalono rezolucyj! Czy hasło to przyjęło się wszędzie, czy objęło wszystkie warstwy społeczeństwa, otóż pytania, które mimowolnie nawiąują się w chwili obecnej, gdy coraz większa bieda zagląda do warsztatów rękodzielnictwa.

Azkołwiek nie wszystkie warstwy naszego społeczeństwa rozumiały, a może chciały rozumieć to hasło, to jednak wierzyć musimy, że świadomość o konieczności popierania swojskiej produkcji jest dość znaczną, a przynajmniej do tego stopnia, że wystarczy na to, aby zapobiedz dalszej ruinie i needzie.

Niechże więc ta lepsza część społeczeństwa, dołoży wszelkich starań, aby zakupy i zamówienia „czynić jedynie u rękodzielników. Niech się nie zapatrjuje na tych arystokratów, którzy ignorują prąd i hasła w społeczeństwie nurtujące, bo tak czynią sami wyrzucają się poza nawias własnego społeczeństwa, ale niech ci wszyscy, co doceniają znaczenie tego trzonu społeczeństwa, jakim jest produkcja jego średniej i jego rolę ekonomiczną w społeczeństwie, szerną wśród coraz dalszych sfer ideę popierania polskiego rękodzielnictwa, przechodzącą w chwili obecnej przez ciętkie przesilenie ekonomiczne.

Chcemy wreszcie zwrócić uwagę na dwa działy produkcji rękodzielnictwa mianowicie na krawiectwo i szewstwo. Te są może najbardziej w swej egzystencji zagrożone. Coraz bardziej je podkopuje tandeta niemiecka z jednej strony, a wielki przemysł fabryczny z drugiej. Jest zaś to najsmutniejsze, że azkołwiek publiczność nasza jest zbyt dobrze uświadomiona o faktycznej wartości tandety, przeciw stroni od naszych warsztatów krawieckich i szewskich. Nie dziw więc, że mimo usilnych starań, mimo rzetelnej roboty, mimo solidności towaru, mimo dotrzymywania terminu, przeciw dwa te zawody ledwie węgają. Względę ekonomiczne przemawiają muszą za tem, żeby zamówienia robić u rękodzielników, bo mimo wszystko jakości towaru i jego ceny, między innymi i ta, że przeciw każdy produkt jest specjalizowany do osoby zamawiającej, są niezaprzeczalne.

Poruszyliśmy te dwa działy produkcji rękodzielnictwa z tego głównie powodu,

ponieważ jest teraz w pełni sezon, w którym sprawia się odzież i obuwie. To też przypominamy naszej publiczności hasło popierania swojskiego rękodzielnictwa i stosujemy apel, aby nie dała się łapać na lepiące tandety, ale zamówienia robiła w warsztatach rękodzielnictwa, bo spełni patriotyczny czyn i obowiązek, przychodząc w pomoc zagrożonemu w swym byciu stanowi rękodzielnictwemu.

Z LITERATURY ZAWODOWEJ.

Egzamina majsterskie.

Staraniem Instytutu technicznego we Lwowie ukazała się na półkach księgarskich książka, której celem jest ułatwienie zadania zakładom uprawnionym do odbywania egzaminów, i jak również ułatwienie orientacyi jednostkom, zamierzającym poddać się tym egzaminom i wreszcie zaznajomienie z instytucyą egzaminów majsterskich stowarzyszeń przemysłowych.

Podręcznik ten, przeznaczony tak dla komisji egzaminacyjnej jak i dla kandydatów chcących poddać się egzaminowi, zawiera: 1) Historję egzaminów majsterskich; 2) Dowód użdolnienia, a egzamin majsterski; 3) Egzamin majsterski w praktyce, gdzie można składać egzamin — kto może składać egzamin — skutki prawne złożenia egzaminu — zgłaszanie się do egzaminu — odbywanie egzaminów — koszty i opłaty egzaminacyjne — powtarzanie egzaminu; 4) Stowarzyszenia przemysłowe, a egzamin majsterski; 5) Przemysły rękodzielnictwa i ustanowione dla poszczególnych gałęzi komisje egzaminów majsterskich; 6) Regulamin egzaminów majsterskich, urządzanych przez Instytuty i szkoły zawodowe; 7) Postanowienia ustawy przemysłowej o dowodzie użdolnienia w rękodziele.

Książka ta jest polecenia godną, że względu na nader wyczerpujące praktyczne zestawienie rad i wskazówek koniecznych dla Stowarzyszeń przemysłowych i kandydatów na majstrów.

Książkę po znówionej cenie 1 K nabyć można w Instytucie technicznym we Lwowie.

Z muzyki.

Potrzeba dobrej muzyki w Krakowie, zaznaczyła się wielkimi powodzeniem pierwszych dwu produkcji zainaugurowanych przez Instytut muzyczny, w formie poranków, urządzanych w teatrze świetlnym „Uciecha” w każdą niedzielę o 11 tej rano.

Pierwsze dwie produkcje odbyły przy współdziałaniu orkiestry I p. p., przyniosły interesujące rzeczy, bo muzykę historyczną wykonaną nader starannie. — Publiczność wypełniła salę i nie szczędziła wykonawcom uznania. Trzeci koncert poświęcony będzie współczesnej twórczości polskiej, dając na program dwa utwory skrzypcowe, a nadio szereg pieśni, do wykonania których zaproszono znanego i cenionego w Krakowie śpiewaka dra Alfreda Jendla, amatora wysoce dystyngowanego.

Prawdziwym ewenementem w ruchu muzycznym Krakowa były występy słynnego kwartetu brusselskiego z cyklem złożonym z kwartetów Beethovena, z których trzecia produkcja odbyła się w bieżącym tygodniu. Na program wybrali znakomici kwarteciści cztery kwartyety a to z opusu 18 nr. 2 i nr. 3, oraz kwartyety f-moll op. 95 i f-dur op. 138. O znakomitym wyrost niedoścignionemu wykonaniu brusselskich artystów trudno mówić cokolwiek ponad najwyższe uznania i pochwały, dla ich precyzyjnego wykończenia szczegółów, składających się na świetną iście artystyczną całość, owianą tchnieniem wielkiego artystycznego umiłowania tego rodzaju produkcji.

Wzbułda podziw abnegacya czterech tegich muzyków i niepoślednich wirtuozów z aspiracyi indywidualnych, dla wspólnego utworzenia ciała wykonawczego znakomicie funkcjonującego.

Z kwartetów ostatnio odegranych burzę oklasków wywołał szczególnie kwartet f-dur, którym zakończono trzeci wieczór.

Utwór ten zajmujący odrębne miejsce w kwartetowej twórczości Beethovena ze względu nie tyle na formę ile na treść muzyczną, oraz motywy mające przedstawić ideę wystudytowali znakomici goście i oddali con amore.

W bieżącym tygodniu zapowiada się świetnie produkcja niepospolitego skrzypka Ysaya oraz koncert Twa muzycznego, w którego program weszła świeżo odnaleziona symfonia t. z. „Jenajska” Beethovena.

Stanisław Bursa.

Z Izby rękodzielniczej.

W ubiegły czwartek odbyło się w Izbie rękodzielniczej w Krakowie posiedzenie Wydziału pod przewodnictwem Prezesa r. m. Wincentego Wajdy przy obecności p. Dra Maryana Klej, sekretarza Magistratu m. Krakowa.

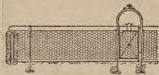
Po odczytaniu protokołu z ostatniego posiedzenia, który bez zmiany do wiadomości przyjęto, załatwił Wydział sprawy rozpatrywane na Komisji przemysłowej odbytej dnia 2-go br. m., a mianowicie w myśl wniosku Komisji uchwałą Wydział poprzez starania Stowarzyszenia szklarzy o przywrócenie legitymacyi cechowych, wydawanych majstrom czeladnikom i uczniom Stowarzyszenia, uznając je jako na der skuteczne do tępienia fuzerstwa.

Następnie zaopiniowano przychylnie podanie Loba Taschnera o dyspensę na wydanie karty przemysłowej na szmuklerstwo w Krakowie, ponieważ petent przedłożonymi świadectwami nauki i pracy u dowiodł należyte fachowe wykształcenie w tym przemysle.

Z kole uchwalamo w myśl wniosku Komisji przemysłowej przyczynić się do starania Stowarzyszenia majstrów o uchylenie rezolucyj Magistratu z dnia 20 października 1912 l. 124702, ograniczającej prawa starszych majstrów murarskich, posiadających koncepcje na mocy ustawy z dnia 20 grudnia 1859 D. u. p. Nr. 227 w kierunku uprawnienia tychże do samodzielnego opracowywania planów i wykonywania budowl.

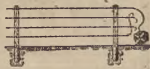
Pierwsza krajowa fabryka wyrobów żelaznych

JÓZEFA GORECKIEGO — Podgórze ad Kraków

poleca swe wyroby artyst. ślusarskie i konstrukcyjne. Jedyny w kraju wyrób siatek żelaznych, drutu pocynkowanego i kolczastego. Fabryczny wyrób mebli żelaznych, mosiężnych i urządzeń szpitalnych.

Zgłoszenia wprost: Józef Górecki, Podgórze, Telefon 277.

W dalszym punkcie porządku dziennego przy sposobności zatwierdzenia pisma Archiwum aktów dawnych miasta Krakowa p. r. m. Jan Wolny poruszył myśl utworzenia w mającym w niedługim czasie powstać „Domu Izby rękodzielniczej” muzeum rękodzielniczego, w którymby Cechy swoje akta, często odległej sięgające przeszłości, przechowywać mogły.

W końcu zainicjowano prychylnie wybór p. Henryka Niemetzta przewodniczącym Komisji egzaminacyjnej przy Stowarzyszeniu mechaników w Krakowie, poczem po zatwierdzeniu kilku spraw wewnętrznej natury, zamknięto posiedzenie o godz. 10-jej wieczór.

KORESPONDENCJE.

Z powiatowego Związku Stowarz. przemysłowych.

Przemysły.

W ubiegłym miesiącu odbyło się tu posiedzenie Wydziału Powiatowego Związku Stowarzyszeń przemysłowych w Przemysłu przy współudziale instruktora przemysłowego ze Lwowa, p. Zimta. Na początku posiedzenia ukonstytuował się nowo wybrany Wydział, wybierając przewodniczącym p. Jana Żytkę, jego zastępcą p. Antoniego Wajdę, sekretarzem p. Karola Thena, zaś skarbnikiem p. Józela Lewczaka.

Na żądanie rękodzielników i przemysłowców uchwalono, między innymi, zwrócić się do namiestnika, marszałka kraju, ministra dla Galicji i prezesa Koła polskiego z prośbą, by dołożył starań w kierunku: 1) Udzielenia możliwie najwydatniejszej pomocy dla miast; 2) Najspieszniejszego wprowadzenia w życie szeregu budowlń rządowych w Galicji z uwzględnieniem miasta Przemysła; 3) Otwarcia coraz bardziej ograniczanego kredytu dla rękodzielników i przemysłowców; 5) Dojścia do skutku sejmowej reformy wyborczej w Galicji.

Powzięto również uchwałę w tym kierunku, aby prezydium Związku zwrócić się do marszałka krajowego z prośbą, by przy niedługiej reorganizacji krajowej komisji przemysłowej wyznaczono jedno miejsce dla reprezentanta Związku w Przemysłu.

Postanowiono wreszcie dołożyć starań, aby związkowcy Stowarzyszenia utworzyli własne komisje egzaminacyjne i na koniec polecono specjalnej komisji opracowanie programu dla Związku.

Echa krakowskie na prowincji.

Nowy Sącz.

Sprawa sprowadzenia przez Zarząd miasta Krakowa mięsa ze wschodniej Galicji odbiła się u nas na prowincji bardzo żywym echem. Rękodzielnicy tujejsi wprost wierzyć nie chcą, aby w Krakowie była tego rodzaju gospodarka, że się wymyśla jedne za drugimi sposoby do niszczenia rękodzielników. Tem większa należy się podzięką tym reprezentantom rękodzielniczym w Radzie miejskiej krakowskiej, którzy tak dzielnie wystąpili w obronie nieszczęsnego stanu rękodzielniczego.

Wypadki, jakie się rozegrały w Krakowie na Radzie miejskiej, wskazują, jak niebezpiecznym jest element biurokratyczny w zarządzie miast, element, który nie będąc zupełnie związany z interesami mieszczajskimi, sprycha politykę miejską na tory temu mieszczajstwu wrogie. — Co więcej? Prywatna karyera, prywatne interesy i obawa o utracenie godności, są — jak to miało miejsce w tym wypadku — zwyciężając powodami do „odznaczenia się” i stawania głośnym kosztom cudzym, kosztom mieszczajstwa.

To że mieszczajstwo krakowskie, mając dowody, jak się to dybie ze strony wrogich czynników na ich szkód, powinno się tak bronić, jak się broniło w tej sprawie. W tej obronie towarzyszy im i towarzyszy im będzie nadal nasza życzliwość i sympatya.

Dla nas walka w Krakowie jest również ważną, bo odrazu nam wskazuje, skąd grozi niebezpieczeństwo. To że za przykładem rękodzielników krakowskich powinni się rękodzielnicy we wszystkich miastach skupić i wraże wydania mieszczajstwu walki, stanąć do niej zjednoczeni i silni.

Z walki z alkoholizmem.

Myślenice, w listopadzie.

Przy nader licznym udziale tujejszego obywatelstwa odbył się tu w połowie listopada Zjazd oświatowy.

Obradom przewodniczył p. T. Tabaczyński, prezydium honorowe tworzyli p. p. Drowa Klakurka i ks. prof. Nodzyński. Rejaterzy wygłosili: p. Wierczak („O metodach oświatowych na wsi”) i prof. Fr. Nowak („Stan kulturalny i ekonomiczny powiatu myślenickiego”).

Po ożywionej dyskusji, w której zabierali głos p. ks. prof. Nodzyński, burmistrz Klebert, dr. Klakurka, Wierczak i inni — uchwalono jednogłośnie wnioski, przedłożone przez Związek „Eluteryi” w Krakowie:

I. Zjazd oświatowy w Myślenicach, odbyty dnia 9 listopada b. r. zwraca się do państwowego Duchowieństwa, Nauczycielstwa, Kierowników Czysteln, Kolek rolniczych, Kas Reiffeisena i t. d. z gorącym apelem do urzędziwa systematycznych odczytów i pogadanek o szkodliwości alkoholu, o ile można — z obrazami świetlnymi, zwłaszcza w porze jesiennej i zimowej.

II. Zjazd oświatowy, wychodząc z założenia, że w walce z alkoholizmem i pijaństwem poważne rezultaty przynosią wszelkie odpowiednie organizacje, wyzwa wszelkie miarodajne czynniki do organizowania w całym okręgu Związków „Eluteryi”.

III. Zjazd oświatowy udaje się do p. p. posłów sejmowych i parlamentarnych z gorącym apelem do przeprowadzenia w ciachu ustawodawczych ustawy o zamknięciu szynków w niedziele i święta.

IV. Zjazd oświatowy poleca Zarządowi Koła T. S. L. w Myślenicach zwołanie tutaj w krótkim czasie obywatelskiego wiecu w sprawie karczem i szynków w całym powiecie.

V. Ponieważ koncesje wydawane są na wytwórnicę przemysłu gospodnio-szynkarskiego, wyzwa się władze do odbrania z urzędu prawa wyszynku tym koncesyonaryszom, którzy nie prowadzą równocześnie gospody (wniosek Dra Klakurki).

Wieczorek muzyczny.

Jaworzno.

W sobotę ubiegłą sprawił nielada ucztę muzyczną tujejszej publiczności prof. St. Bursa, ceniony artysta śpiewak i prof. śpiewu występem swym w towarzystwie trojga najwybitniejszych uczni na „Wieczorze operowym” urządzonym przez siebie na dochód Twa pań miłośnicza pod wezwaniem św. Wincentego a Paulo.

Znakomity śpiewak wykonał dwie arie operowe, dając dowody artysty płnego wytwórności oraz świetnego władania głosem nie wielkim lecz nader sympatycznym o dźwięku ciepłym oraz ujmującym. Liry czny tenor prof. Bursy świety i giętki nadaje się znakomicie do odzwierciania ariy w sposób koncertowy.

Występował tego wytwornego śpiewaka krakowskiego towarzyszył gorący aplauz ze strony publiczności jaworzńskiej, która p. Bursę szylała po raz pierwszy.

Trojca towarzyszących swemu mistrzowi uczeni przedstawiła się niewymie kozystnie. Sopran p. Wandy Łatkówny, doskonale postawiony, zyskał młodej, urodziwej śpiewaczce powszechne uznanie za bardzo piękne odfiewanie milunichiej ariy z opery „Mignon”, a bardziej jeszcze za artystyczne, wdzięku pełne, wykonanie ariy z op. „Cyanerya”. Najpiękniej jednak

Józef Sperling

obeenie

Kraków - Sławkowska 12.

DOM TOWAROWY

vis á vis Grand-hotelu.

Kompletne urządzenia meblowe i dekoracje wnętrz.

Projekty architektów i artystów malarzy.

Wielki wybór gotowych urządzeń.

P. T.

Zdumiewające ceny!

Chcąc stworzyć nowe źródło tańszości, zaopatryłem swój skład w wielką ilość Żarówek Wotanowych, które do dzisiaj nie mają konkurencji tak w dobroci jakoteż oszczędności prądu.

CENY NIEBWAŁE! DOBRE A TANIE, TO SĄ CECHY WŁAŚCIWEJ OSZCZĘDNOŚCI!

Zadaje ofertę na Żarówki Wotanowe w każdej ilości z odsyłką do domu. — Poleca firma

Wacław Zubrzycki, Kraków, Pl. Matejki 5

Skład Lamp, Żarówek, Części do światła, Telefonów, Dzwonków, oraz Zakład Instalacyjny i pracownia.

Telefon 2566.

Telefon 2566.

przedstawił się głos śpiewaczki w duecie z prof. Bursą w II akcie opery „Marta”. Druga uczennica pna Bronia Hellerówna przedstawiła głos piękny a rzadki, głos altowy, brzmiały pięknie szczególnie w tonach piersiowych, których cały blask za jaśniał w końcowej części arii z opery „Afrzykanka”, zaśpiewanej bardzo pięknie i bardzo muzycznie.

Partye basową w sympatycznym kwartecie wykonał utalentowany bas p. Deelli, który przed ensemblem wykonał śladnie arię z op. „Zydówka”, tudzież przeliczną arię z Beethovena „In questa tomba”. Głos to bardzo piękny, silny o akcentach energicznych, ustawieniem swym rzucający pozorną przyszłość młodemu śpiewakowi.

Wieczór zakończono odśpiewaniem drugiego aktu opery Flotawa „Martha” w sposób naprawdę koncertowy. Głosy śpiewaków złożone w zgodnej harmonii brzmiały bardzo pięknie, sprawiając prawdziwie artystyczną biesiadę bardzo licznym słuchaczom, którzy wspaniałą salę naszego „Sokoła” wypełnili po brzegi.

tr.

JEDYNA W KRAJU KATOLICKA

FABRYKA PASÓW

MASZYNOWYCH

IGNACEGO WURMA

W KRAKOWIE,

ul. Kanonicka L. 18.

poleca swoje wyroby po cenach konkur.

KRONIKA.

Kraków, 7 grudnia.

O zastępstwie rękodzielników w przyszłym Sejmie. W sobotę udała się do Sejmu deputacja rękodzielników lwowskich, aby u odpowiednich czynników przypomnieć stanowisko zajęte przez wiec krajowy rękodzielników, odbyły we Lwowie w roku ubiegłym i żądać na podstawie zapadłych wówczas rezolucji uwzględnienia postulatów rękodzielnictwa krajowego, domagających się dziesięciu mandatów do Sejmu. W deputacji wzięli również udział prezes lwowskiej Izby rękodzielniczej p. Schirmer.

Krakowska Izba rękodzielnicza i Klub rękodzielniczo-mieszczanski wysłały do Sejmu również w tej sprawie memoriał z nadmienieniem, że stoja na zasadzie uchwał wiecowych lwowskich i domagają się ich spełnienia.

Podziękowanie. Wydział Klubu rękodzielniczo-mieszczanskiego składa serdeczne podziękowanie tym wszystkim, którzy przyczynili się

do urządzenia i oświetlenia uroczystego Wieczorku listopadowego urządzonego poprzedniej niedzieli przez Klub. Przedewszystkiem dziękuję WP. Profesorowi Stanisławowi Kozłowskiemu za nader gruntowne i piękne przemówienie, WP. Prof. Stanisławowi Bursie, tudzież Uczniom Jego szkoły za artystyczne wypełnienie części wokalne programu, nadto WP. Wandzie Kępeckiej za artystyczne wykonanie na fortepianie Chopina Ballady, tudzież wszystkim wykonawcom poszczególnych punktów.

Również składa podziękowanie WP. Radcy Stefanowi Iglickiemu za bezinteresowne a piękne udekorowanie sali klubowej na Wieczorek.

Nabożeństwo. W dniu 8 grudnia b. r. o godzinie 9 rano odbędzie się w kościele OO. Pijarów doroczne nabożeństwo urządzone staraniem Towarzystwa Wzajemnej pomocy rękodzielników i przemysłowców.

Program kursów zawodowych. Wydział wykonawczy imieniem Komisji dla spraw miejskiego Muzeum przemysłowego i kuratorium krajowego Instytutu popierania rękodzielnictwa i przemysłu zatwierdził na rok 1914/15 następujący program kursów:

W pierwszym półroczu: 1. Kurs krawiectwa damskiego na prowincyi. 2. Kurs fryzjerski (penelastwo, fryzjerstwo damskie). 3. Kurs metalowy. 4. Kurs krawiecki.

W roku 1914/15: 1. Kurs informacyjny dla Stowarzyszeń przemysłowych. 2. Kurs samorodnego spajania metali. 3. Kurs galanterii i introligatorstwa. 4. Kurs ogrodnictwa (wzianie kwiatów). 5. Kurs buchaltury, rachunkowości i korespondencji. 6. Kurs wykładania płytami ścian i podłóg. 7. Kurs stolarski (meblowy). 8. Kurs rysunkowy (rysunki odrębne i techniczne). 9. Kurs metalowy. 10. Kurs tapicerski (meble klubowe). 11. Kurs informacyjny dla funkcyjnaruszki stowarzyszeń przemysłowych.

Stypendya rękodzielnicze. Z fundacji Maryi z Golewskich Czarkowskiej nadano następujące stypendya:

I. Stypendya krajowe po 200 kor. uczniom: 1. Machalskiemu Leonowi, elektrotechnikowi, 2. Gałackiewiczowi Czesł., kuźniarzowi, 5. Moszoro Stef., uczniowi szkoły drzewnej.

II. Stypendya na wyjazd za granicę po 600 kor., czeladnikom: 1. Checińskiemu Ludw., rymarzowi, 2. Dudziakowi Marian., stolarzowi, 3. Padechowiczowi Marian., stolarzowi, 4. Telerzyńskiemu Szezep., krawcowi.

III. Pożyczki bezprocentowe, na założenie pracowni A) Pożyczkę 3000 kor.: Siemianowiczowi Eliasz., rymarzowi. B) Pożyczki po 2500 kor.: Boberowi Marianowi, blacharzowi i bronzownikowi. C) Goryckiemu Kaz., stolarzowi. 3. Płonce Józ., tapiczerowi.

Z krakowskiego Stowarzyszenia drobnych kupców. W ostatnich dniach listopada odbyło się zebranie członków krakowskiego Stowarzyszenia drobnych kupców, na którym ponowiono cały szereg spraw, żywo obchodzących ogół kupców. Zainterysowana myśl utworzenia i pomazania funduszu zapomogowego

daje już rezultaty. Mianowicie p. Musiałkowski, członek Stowarzyszenia i dyrektor browaru limanowskiego, złożył na rzecz tego funduszu kwotę 50 koron. Z powodu krótkiego już czasu Stowarzyszenie nie urzędui uroczyści w Ś. Mikołaja, natomiast urzędui „Opłatek”.

Posiedzenie Wydziału odbędzie się w niedzielę dnia 7 grudnia o godzinie 1 po południu w lokalu Stowarzyszenia (Wolska 14). Św. Mikołaj Stow. „Gwiazda”. W niedzielę dnia 7 b. m. o godzinie 3 po południu urządza Stowarzyszenie „Gwiazda” we własnym lokalu ul. Karmelicka 1. 21 uroczysty obchód Św. Mikołaja dla dzieci w następującym programie: 1) Św. Mikołaj biednych dzieci (sztuczka). Odgąrajka. 2) Przemówienie Św. Mikołaja do dzieci. 3) Rozdanie podatków. 4) Zabawa dla dzieci. Bilet wstępu do 60 hal. Dzieci obdarowane przez rodziców płacą 30 hal. Zgłoszenia do wzięcia udziału przyjmują sekretarjacy Stow. codziennie o godzinie 6—9 wieczór.

Kupujemy książki TSL. Zarząd Główny TSL. w ostatnich czasach wydał nakładem własnym kilka pięknych, wiele pożytecznych książek, które najgoręcej zaleca członkom i przyjaciółom swoim do kupowania. Są to dorobowe dzieła najwybitniejszych pisarzy naszych: T. T. Jeża „Uskok” (w 3 tomach) i „Dachyjszczyzna” (2 tomy), osnute na tle walki o niepodległość południowych Słowian z Turkami, obie uznane przez krytykę za arcydzieła powieściowe polskie, dziś po wojnach bałkańskich tem bardziej interesujące i jakby aktualne; każda po cenie K 360 za egzemplarz; M. Konopnickiej „Z 1835 roku, przeszczecie opowiadanie z życia wynajców-Polaków na Syberyi, cena K 1; M. Bałuckiego „Przebudzeni” na K 1 w wypadku r. 1863, jedna z najlepszych powieści o bóstwie naszej wojnie o niepodległość; cena K 160. Wszelkie te utwory, starannie na pięknym papierze wydane, bardzo się nadają na podarki z okazji Św. Mikołaja, Gwiazdki, Nowego Roku. Do nabycia we wszystkich księgarniach; zamawiający wprost w Zarządzie Głównym TSL. (Kraków, Floryńska 15) otrzymują wysoki rabat.

Zwraca się uwagę pp. Rękodzielników na ogłoszone przez Dyrekcję Elektrowni miejskiej w Krakowie roboty rękodzielnicze. Do wnoszenia ofert upływa termin dnia 9 b. m. o godz. 12 w południe.

Skład futer i pracownia kuśnierska Stanisława Bieleckiego. Od szeregu lat istnieje pod powyższą firmą w Krakowie przy ul. Poselskiej 1. 15 skład futer i pracownia kuśnierska p. Stanisława Bieleckiego. Właściciel tejże firmy, znany powszechnie jako rzutki, inteligentny i sumienny rękodzielnik-przemysłowiec, obramiany dokładnie z fachem kuśnierskim, posiada bogate zapoznanie z składem najrozmaitszych futer, przedniei jakości i wykonuje w swoim zakładzie wszelkie prace w zakresie

SKŁAD FUTER i pracownia kuśnierska

== KRAKÓW ==

Stanisława Bieleckiego UL. POSELSKA I. 15.

Przyjmuje zamówienia na zakłady perskie, sejalnikowe, astrachanowe, zrebrowe oraz futra męskie i damskie, świtki, czapki. Galanteria według najnowszych fasonów angielskich i francuskich. — Przeróbki i reperacje wykonuje punktualnie na czas oznaczony po cenach umiarkowanych.

Przyjmuje futra do przechowania przez lato.

== : RESTAURACYA : ==

Władysława HAJTO :

W KRAKOWIE ULICA FLORYAŃSKA L. 19 (dawnie Rzewuskiego).

Poleca: znakomitą kuchnię mięsną i jarską. - Piwo okocimskie, pilzeńskie i bawarskie. - Wina węgierskie austr., francuskie, krajowe i owocowe. - Trzy biliary najnowszej konstrukcji. - Gabinety. - Dzienniki krajowe i zagraniczne. - Śniadania, obiady i lokale w abonamencie, na żądanie wysyła do domu. - Lokal otwarty do godziny 3-jej w nocy.

NADEŚLANE.

"BENZ"

marki światowej stawy

Samochody

luksusowe, ciężarowe,
autoomnibusy, doróżki
... automobilonowe ...

Austr. Towarzystwo motorowe

"BENZ"

FILIA W KRAKOWIE.

.. Telefon Numer 1026. ..

NOWO OTWARTY

MAGAZYN BRONI R. GLINIECKI B. WIERZEJSKI

W KRAKOWIE — SZEWSKA L. 2.

POLECA W WIELKIM WYBORZE:

BRŃ WSZELKICH SYSTEMÓW,
PRZYBORY MYŚLIWIECKIE, ORAZ
... WŁASNA PRACOWNIA. ...

kunierstwa wchodzące, po cenach umiarkowanych punktualnie i wzorowo według najnowszych fasonów. — Zwracając uwagę P. T. Publiczności na ogłoszenie p. Bieleckiego, umieszczone w dzisiejszym numerze na stronie piątej, polecamy go gorąco pamięci naszych, Szanownych Czytelników jako fachowca rzetelnego, zasługującego pod każdym względem na jak największe poparcie.

Zakład introligatorski Stefana Szczerka, mieszczący się przy ulicy Starowisniej l. 14, a istniejący w Krakowie już od lat dziesięciu, polecamy gorąco P. T. Publiczności, zwracając równocześnie uwagę na ogłoszenie tejże firmy w dzisiejszym numerze.

Magazyn obuwia p. Jana Palonki w Krakowie Rynek główny l. 7—8, bogato zaopatrzonej w obuwie wszelkiego rodzaju, wykonanej we własnej pracowni według najnowszych fasonów, polecamy zyczliwosci Szanownych Czytelników naszych ze względu, że p. Palonkę, znany powszechnie jako dzielnicy i sumienny rękodzielnik zasługuje pod każdym względem na jak największe poparcie. Równocześnie zwracamy P. T. Publiczności uwagę na ogłoszenie p. Palonki, umieszczone w dzisiejszym numerze naszego pisma.

Świątelnia kwietna „Zwiza”. W dniu 2 b. m. została otwarta przy ul. Karmelickiej l. 9, nowy sklep z kwiatami, któremu właściciel nadał bardzo piękną nazwę Świątelnia kwietna „Zwiza”.

Sklep został bogato wyposażony w różnego rodzaju kwiaty żywe i cienne. Ze względu na to, iż kierownictwo tego nowego handlu spoczywa w ręku samego właściciela, dającego gwarancję, że wszelkie wymagania publiczności zostały zadowolone, polecamy nowy handel Szanownym naszym Czytelnikom.

Dział ekonomiczny.

Ogłoszenie dostawy. Zakład hodowli zrebców w Kleczy dolnej p. Wadowice ogłasza rozprawę ofertową na dostawę większych ilości pszenicy, jęczmienia, żyta i owsa, oraz siana i słomy na podściółkę. Oferty wnieść należy najpóźniej do dnia 15 grudnia 1913.

Dyrekcja Zakładu karnego w Wiśniczu ogłasza rozprawę ofertową na dostawę materiałów szweskich, jak to: skóry juchtowej, terynowej, branzolowej, około 400 par trzewików krajanych kompletnych z skór juchtowych szarych, około 40 par pantofli krajanych ze skór juchtowych i około 700 par półtoł. Oferty wnieść należy najpóźniej do dnia 9 grudnia 1913.

Dyrekcja kolei państwowych w Krakowie ogłasza rozprawę ofertową na wykonanie trzech budek strażniczych wraz z budynkami ubocznymi na linii kolejowej Dębica—Rozwadow. Oferty wnieść należy najpóźniej do dnia 10 grudnia br.

Dyrekcja kolei państwowych w Krakowie ogłasza rozprawę ofertową na dostawę urządzeń maszynowych dla warsztatu kolei państwowych w Nowym Sączu. Oferty wnieść należy przed dniem 28 grudnia 1913.

Ogłoszenie sprzedaży. Dyrekcja kolei państwowych w Stanisławowie ogłasza sprzedaż publiczną starych odpadków metalowych. Oferty wnieść należy przed dniem 15 grudnia br.

Rozpisanie budowy. Dyrekcja kolei państwowych we Lwowie ogłasza rozprawę ofertową na wykonanie robót budowlanych z okazji projektowanego rozszerzenia placów do ładowania na stacji

Lwów. Oferty wnieść należy najdalej do dnia 15 grudnia br.

Rozpisanie dostawy. Dyrekcja budowy dróg wodnych w Krakowie rozpisuje rozprawę ofertową na dostawę i ustawienie mostów żelaznych wraz z drewnianymi, na przestrzni kanału spławowego „Zator Samborek”. Oferty wnieść należy najpóźniej do dnia 30 grudnia 1913.

Eksport do Turcji. Jenerała Dyrekcja ochrony ceł w Konstancynopolu zniósła z dniem 25 października 1913 „obowiązek dołączania świadectw pochodzenia na przesyłki wyrobów przemysłowych idące do Turcji.

Świadectwa pochodzenia przedkładać należy oddać jedynie przy niektórych towarach spożywczych, drzewnych, wyrobach ceramicznych oraz kilku szczegółowo wymienionych artykułach, których wykaz otrzymane mogą ineresowane firmy w biurze Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie.

Eksport do Argentyny. W piątek wieczorem przyjeżdża do Krakowa oficjalna misja argentyńska celem zbadania tutejszych stosunków handlowych z Argentyną. Wedle informacji otrzymanych z Wiednia, przybyć ma z misją poseł Rzeczypospolitej argentyńskiej, Ekscelencya Perez wraz z konsulem i wicekonsulem tego państwa.

O ile ktoś interesuje się sprawą nawiązania stosunków handlowych z Argentyną, zechce zgłosić się do Izby w sobotę dnia 6 grudnia b. r. począwszy od godziny 10 przedpołudniem, celem osobistego porozumienia się z członkami misji. Byłoby pożądanem, aby interesowani okazali misji próbki swych wyrobów, katalożki i cenniki. Zamierzonym jest jeszcze wyjazd misji do Białej ewentualnie do Tarnowa.

Zakład

wodoleczniczy i sanatoryjny
specjalisty chorób nerwowych

Dra Kupczyka

Kraków, Szujskiego L. 11.

Ogłoszenie licytacji!

Celem oddania w przedsiębiorstwo wykonania robót przy budowie Podstacyi Elektrycznej miejskiej wraz z budynkami mieszkalnymi przy ul. Asnyka róg ul. Biskupiej w Krakowie, rozpisuje niniejszym licytacją ofertową na roboty:

- 1) stolarskie
- 2) ślusarskie
- 3) szklarskie
- 4) malarskie i pokostnicze
- 5) zdunskie oraz
- 6) na posadzki dębowe
- 7) na urządzenia wodociągowe.

Arkuszy ofertowych, warunków i wszelkich objaśnień udziela Budownictwo m. (oddział architektów) w starym budynku, IV piętro, drzwi Nr 2, w godzinach urzędowych.

Do ofert dołączyć należy kwit na wadium złożone w Kasie miejskiej, w wysokości 2 1/2% ofertowej sumy.

Termin wnoszenia ofert upływa z dniem 9 grudnia 1913, o godz. 12 przedpołudniem.

Kraków, dnia 29 listopada 1913.

Dyrekcja Elektrycznej miejskiej.

Babka i matka z córka
zgadzają się z tem, że do dobrej potrzebą domieszki - „prawdę Francka” z krajowej fa-bryki w Skawinie nie słusznego ulubie-wa. stała się wszystkich oszczędnych gospodyn. Znak prawdzi-wosci: młynek do kawy: chroń przed namięt-łowcami.

il em 143/26716

Kolendy na Boże Narodzenie po 2 kor. 50 hal.:

- 1.15809 pn. „W Hóbie leży”, „Przybielił do Bełżęm”.
1.15811 pn. „Anioł pastercom mówi”, „Lulajże Jezuniu”,
śpiewa Kaj. Kocyziński w Poznaniu.
1.79569 „Lulajże Jezuniu”, kwartet, wyk. art. op. w Wa-
rszawie. „Bóg się rodzi”, kwartet, wyk. prof. Su-
rzyńskiego i art. op. w Warszawie.
1.79613 „Wśród nocnej ciszy”, „Bóg się rodzi”, wykon.
kwartety kościelne.
1.79665 „Anioł pastercom”, „W dzień Narodzenia”, wyk.
W. Grabczewski i Ostrowski, Warszawa.
274. „Niepojęto dary dla nas daję”.
275. „Bóg zawitał”.
276. „W słobie leży”, „Gdy się Chyżysto rodzi”.
277. „Gwiżdża”, „Hej bracia, czy wy śpicie”.
Do nabycia w składzie gramofonów

Geopold Hutterer, Kraków, Długa 11.

Na prowincje uskutecznią się odrotwie.

Zakład Introligatorzski Sielana Szciora, w Krakowie Ul. Starowińska 1. 14

wykonuje wszelkie roboty w zakresie introligatorstwa wchodzące po cenach przystępnych, a mając bogato zaopatrzony skład najmniejszych ram z pierwszorzędnych fabryk podejmuje się również oprawy wszelkich obrazów.

CODZIENNIE ŚWIEŻE
:: HERBATNIKI ::
POLECA
Siermontowski
Kraków, ulica Bracka.

Szkoła rachunkowości państwowej i buchalteryi HENRYKA GOTTLIEBA

w Krakowie, przy ul. Dietetowskiej L. 68. Telefon 1137
obejmuje kursa: a) do egzaminu z rachunkowości państwowej, zdawanego w c. k. Namiestnictwie we Lwowie, b) do egzaminu z buchalteryi pojed. i podwójnej, oraz z korespondencyj hadl. stenografii i kaligrafii, zdawanego w Akademii handlowej we Lwowie lub w Wiedniu. Udziela się również nauki pisania na maszynie wszelkich systemów. Celem umożliwienia korzystania z nauki kandydatkom i kandydatom zamieszkałym na prowincyi, udziela się również nauki listownej, tak w języku polskim, jak i niemieckim. Reżyzy się za sumienne przygotowanie i pomysłny wynik. Wpisy na powyższe kursa przyjmuje codziennie od 10—12 przez południe i od 3—6 po południu, kierownik szkoły: HENRYK GOTTLIEB.

Bajeczne tanie źródło instrumentów muzycznych

A. TAFETA

Kraków
ulica Zwierzyniecka L. 11.

Gramofony od K 50—, Skrzypce, mandoliny i gitary tania do nabycia. — Płyty od K 2— w wielkim wyborze. Wszelkie reperacje w zakresie ten wchodzące uskuteczniają się po cenach umiarkowanych.

ZYGMUNT LAMENDSODRF

FRYZYER

w Krakowie, przy ul. Sławkowskiej 11.

Poleca dla Pań

najnowsze

roboty w zakresie perukarstwa wchodzące

Na składzie wszelkie przybory szpilki, siatki i grzebienie. Przyjmuje wlosy wyczesane na wyrób warkoczy, spłotów i turbanów.

Osobny salonik dla Pań do czesania oraz mycia głowy i suszenia włosów najnowszym aparatem

Przy zakupie pro-
simy powoływać się
na „Tygodnik Miesz-
czanski”.

Instytut Straży Nocnej

połąc swe usługi do strzeżenia: sklepów, fabryk, domów mieszkalnych, wyl. kościołów, magazynów, składów i t. d. za minimalną, miarową opłatą, równocześnie zaś na żądanie włącznie z ubezpieczeniem od włamań i kradzieży.

Instytut, założony na wzór wielkich miast Europy, gdzie tego rodzaju przedsiębiorstwa nieposiety oddają społeczeństwu usługi, gdy zyska poparcie publiczne, stanie na wysokości swego zadania i godnie odpow. położeniu w nim zaufania.

Zgłoszenia przyjmuje i wyjaśnienia udziela biuro
Instytut Straży Nocnej w Krakowie
ulica Św. Gertrudy 1. 29.

Stanisława Tumidajowicza

Podgórze, Krakowska 7. Telef. Nr 2559.

Konces. Biuro

pośrednictwa pracy i służb

połąc wszelkie kategorie specjalistów prywatnych, oraz służbę domową, gospodarczą, handlową, restauracyjną, hotelową i t. p. — Konces. Biuro kupna i sprzedazy ma do sprzedania majątki ziemskie, kamienice, lasy, parcele, zakłady przemysłowe, handlowe etc. — Agencya handlowa objęła generalne zastępstwo fabryki wyrobów gumowych „Berson” „Palma”, wyrobów technicznych, bielizny impregnowanej i kauczukowej. Zastępcy z powołaniem referencyami poszukiwani.

SPÓŁKA ZIEMSKA

W KRAKOWIE

SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

Niniejszem mamy zaszczyt zawiadomić, iż zostało otwarte Biuro kupna-sprzedazy majątków ziemskich, lasowych, kamienic, realności, willi, parcel itd. pod firmą „Spółka ziemska w Krakowie”, w zakres którego wchodzi: KUPNO na własny rachunek i ewentualnie pośredniczy w kupnie, sprzedazy i zamianie majątków ziemskich, lasowych i realności miejskich, jak również wszelkich produktów rolnych i lasowych. SPRZEDAŻ maszyn rolniczych, nawozów sztucznych, węgla, ropy oraz wszelkich artykułów dla celów przemysłowych i rolniczych. ZASTĘPSTWO firm bankowych i paracelacyjnych. — AGENCYA ubezpieczeń wszelkiego rodzaju za zwrotem 2% skonta.

LOKACYA kapitałów, konwersya długów w możliwe najmniejszych kombinacjach, pod dogodnymi warunkami, jak również zestawki dla osób na stanowiskach. Załatwianie spraw dyskretnie, odwrotną pocztą — w różnych językach. Udziela się porady prawnej i objaśnienie bezinteresownie. Firma posiada rozległe stosunki w każdej gałęzi przemysłu, tak w kraju jak i zagranicą, co możemy udowodnić licznymi już transakcjami tu wymienionych z zakresów działania.

Posiadamy do tego ludzi prawdziwie fachowych.

Polecając się taskawym względem

SPÓŁKA ZIEMSKA W KRAKOWIE.

JAN PALONEK *

KRAKÓW — RYNEK GŁ. 7-8 *

Magazyn obuwia własnego wyrobu, niedościągnięją trwałości, elegancyi, jakości. Zamówienia z prowincyi wykonuje się według nadesłanego bucika. — Reperacye — uskutecznią punktualnie. Ceny przystępne.

Chemiczna pralnia FRANCISZKA BĘBENKA

W KRAKOWIE.

Zivnostenská Banka

w Krakowie Rynek gł. 1. 17.

Zakład czyszczenia: Dębniki, Mickiewicza 4.

FILIE:

ul. Karmelicka 1. 28. — ul. Sławkowska 1. 29. — ul. Sebastyana 1. 3. — ul. Grodzka 1. 35. — ul. Grodzka 1. 69. przyjmują na sezon obecny do chemicznego czyszczenia: Garderobę męską, damską i dziecięcą. Pióra strusie, wyśzyte, portyery itp

kupuje i sprzedaje papiery wartościowe, jak: losy, renty, listy zastawne, akcje, obligacje. Monety zagraniczne, marki, franki, ruble, dolary. Załatwia wszelkiego rodzaju interesa bankowe.

Uskutecznia szybko zlecenia giełdowe, przekazy na miejsca kapielowe i zagraniczne. Przyjmuje wkładki na książeczki wkładkowe. Kor. 5.000 wypłaca dziennie bez wypowiedzenia.

Podatek rentowy opłaca bank z własnych fundusów.

Na ośm dni próby

przesyłam każdemu z wolnością wymiany lub zapłaty za pobranie:

Amer. zegarek niklow. K	2 80
Roskopf patentowy	3
Amer. zegarek podług	3 50
Plaski zegarek kolei.	4
z podług paskowy	4 50
Plaski zegarek miejski	5
Siebrna imitacja po-	6
dwójna pokrywa	6
14 karat. zegarek złoty	18
Oryg. zegarek Omega	20
Budzik konkurencyjny	2
nikl. 20 cm wysoki	2
Zeg. marki Junghans	3
Radium, świec. cyferb.	4
2 dawonki	4
1	4
muszka	8
Zeg. wabaszów. 75 cm	8
z 6-gos wież.	10
z budzikiem graf.	14
Zeg. okrągły z budz.	8
Trzechleśnia gwarancyjnie	

Wyślijka za pobraniem pocztowym.

MAKS BÖHNEL,

Wiedeń, IV, Margarethenstrasse 27/482.

Oryginalne oceniki fabrycznie bezplatnie.

Wszystkich
Prenumeratorów

i
Czytelników

prosimy o popieranie

tych

== FIRM ==

które się w naszym

PISMIE

OGŁASZAJĄ

ZJEDNOCZONE AUSTR.
AKCYJNE TOWARZYSTWO
„PAROWEJ ŻEGLUGI.“

AUSTRO-AMERICANA

Regularna i bezpośrednia komunikacja z Austrią do *Żmeryki, Kanady i t. p.*

Informacji udzielają i sprzedaż kart okrętowych uskuteczniają dla zachodniej Galicji i Bukowiny: JENERALNA AJENCYA GOLDLUST i SKA KRAKÓW, LUBICZ 7. (naprzeciw dworca kolei). — Dla wschodniej Galicji: Lwów, Biuro pasażerskie Austro-Americany, Na Błonie 2. oraz wszystkie prowincjonalne agencje, następnie: Tryest: Dyrekcya Austro-Americany, Via Molin Piccolo 2. Wiedeń: Biuro pasażerskie Austro-Americany, Kärntnering 7 II, Kaiser Josefstr. 36.

Nowo otwarty w Krakowie
ul. Zwierzyniecka 1. 20 ul. Zwierzyniecka 1. 20

NAJTAŃSZY

ZAKŁAD POGRZEBOWY

Urządza pogrzeby skromnie i okazałe dla dorosłych i dla dzieci. Załatwia wszelkie formalności. Posiada wielki wybór trumien. — Nowe dekoracje. Karawany oszklone i zwykłe. — Ceny niskie. — Własność Stowarzyszenia „Kasy Pogrzebowej”. Członkiem Stowarzyszenia może być każdy katolik. Wpisowe 1 kor. — Wkładka miesięczna 20 halerzy.

Miłośnikom kwiecia!

Miłośnikom kwiecia!

połączone nowo otworzone

ŚWIETLICA KWIETNA „ŻYWIA“ ZYGmunTA SOSWIŃSKIEGO

Kraków, ul. Karmelicka 1. 9.

Rośliny doniczkowe, palmy, oranżanki i t. p. Kwiaty cięte, oraz wszelkie wyroby w zakresie ogrodnictwa artystycznego wchodzące jakoto: bukiety, wianzanki, zarymiony, kosze kwiatowe, wieńce i t. p.

Wielki wybór waz stylowych.
Zlecenia z prowincji uskutecznią się natychmiast.

C. k. uprzyw. fabryki

Dywanów i materyi meblowych

Filip Haas i Synowie

KRAKÓW

ULICA SŁAWKOWSKA L. 12

Polecają w wielkim wyborze:

Dywany, chodniki, portyery, firanki, narzutki, serwetki, kapy, koce, kołdry.

Materje dekoracyjne i meblowe

Specjalność:

Dywany guzzone marki „Haas” i perskie dywany
Tapety w najmodniejszych deseniach.